

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Στον Νίκο Ε... 1949

Φίλοι
Πού φεύγουν
Πού
Χάνονται μιά μέρα
Φωνές
Τή νύχτα
Μακρινές φωνές
Μάνας τρελής στους ξηρικούς δρόμους
Κλάμα παιδιού χωρίς απάντηση
Έρεϊπια
Σάν τρουπημένες σάπιες σημαίες

Εφιάλτες,
Στά σιδερένια κρεβάτια
Όταν τό φώς λιγούστευει
Τά ξημερώματα.

(Μά ποιός μέ πόνό θά μιλήσει για όλα αυτά;)

(Παρενθέσεις, 1949)

Όροι και προϋποθέσεις χρήσης επαναληπτικών Θεμάτων

Όλα τα επαναληπτικά θέματα είναι αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία της ΟΕΦΕ, βάσει του νόμου 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το νόμο 100/1975) η οποία και μόνο θα καθορίζει ρητά και συγκεκριμένα κάθε φορά τον **τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο** της δημοσίωσής τους.

Απαγορεύεται και διώκεται ποινικά και αστικά η χρήση, η δημοσίευση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου τους, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της ΟΕΦΕ. Κατ' εξαίρεση στο διαδίκτυο και στα λοιπά ΜΜΕ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί-αναρτηθεί το υλικό των Επαναληπτικών Θεμάτων με τις λύσεις τους ΜΟΝΟ μετά την ανάρτησή τους από την ΟΕΦΕ στο επίσημο ιστολόγιό της, με σκοπό τη μελέτη, την ανάλυση ή την πραγματοποίηση διδασκαλίας από τον επισκέπτη, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δε θα αλλοιωθούν ούτε θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων του υλικού.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Ο βιωματικός πυρήνας χαρακτηρίζει συχνά την ποίηση του Αναγνωστάκη. Πώς φαίνεται αυτό στο συγκεκριμένο ποίημα; **(Μονάδες 7)** Καταγράψτε πώς μετουσιώνεται το ατομικό βίωμα σε συλλογικό; **(Μονάδες 8)**

B.1. “Εκείνο που έφερε στην ποίησή μας ο Μανόλης Αναγνωστάκης είναι όχι πια λυρικές κορδέλες και τραγούδια αλλά ένας λογος γυμνός, όχι πια πετάγματα της φαντασίας, αλλά μια έκφραση της εμπειρίας. Μια μετατόπιση από το συμβολισμό στο ρεαλισμό.”

Σύμφωνα με το παραπάνω απόσπασμα του Ντίνου Χριστιανόπουλου στο ποίημα του Αναγνωστάκη είναι φανερό η πρόθεσή του να αποδώσει ρεαλιστικά τη φρίκη του εμφυλίου πολέμου. Πώς νομίζετε ότι εξυπηρετείται αυτή η πρόθεση του ποιητή από τις επιλογές του στη μορφή του ποιήματος;

(Μονάδες 20)

B.2. Στην ποίηση του Αναγνωστάκη μπορούμε να εντοπίσουμε τις αφηγηματικές έννοιες του χώρου, του χρόνου και των προσώπων, όπως στα αφηγηματικά έργα. Εντοπίστε τα παραπάνω στοιχεία αφήγησης στο συγκεκριμένο ποίημα.

(Μονάδες 20)

Γ. « (Μά ποιος μέ πόνο θά μιλήσει για όλα αυτά;) »:

α. Να σχολιάσετε το περιεχόμενο του στίχου και να επισημάνετε το ρόλο που επιφυλάσσει ο ποιητής για τον εαυτό του.

(Μονάδες 15)

β. Ποια είναι η λειτουργικότητα της παρένθεσης;

(Μονάδες 10)

Δ. Το ακόλουθο κείμενο είναι γραμμένο από ένα συναγωνιστή και ομοϊδεάτη του Μανόλη Αναγνωστάκη, το Χρόνη Μίσσιο. Κατά τη μαρτυρία μάλιστα του τελευταίου, βρέθηκαν μαζί στη φυλακή του Γεντί

Οροι και προϋποθέσεις χρήσης επαναληπτικών θεμάτων

Όλα τα επαναληπτικά θέματα είναι αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία της ΟΕΦΕ, βάσει του νόμου 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το νόμο 100/1975) η οποία και μόνο θα καθορίζει ρητά και συγκεκριμένα κάθε φορά τον **τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο** της δημοσιοποίησής τους.

Απαγορεύεται και διώκεται ποινικά και αστικά η χρήση, η δημοσίευση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου τους, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της ΟΕΦΕ. Κατ' εξαίρεση στο διαδίκτυο και στα λοιπά ΜΜΕ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί-αναρτηθεί το υλικό των Επαναληπτικών θεμάτων με τις λύσεις τους ΜΟΝΟ μετά την ανάρτησή τους από την ΟΕΦΕ στο επίσημο ιστολόγιό της, με σκοπό τη μελέτη, την ανάλυση ή την πραγματοποίηση διδασκαλίας από τον επισκέπτη, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δε θα αλλοιωθούν ούτε θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων του υλικού.

Κουλέ και είχαν κοινά βιώματα. Συγκρίνετε τα δύο κείμενα ως προς τα θέματα και τους τρόπους προσέγγισης των κοινών βιωμάτων των συγγραφέων τους.

(Μονάδες 20)

Οι μνήμες πικρές μου σφίγγουν την καρδιά στη μέγγενη¹. Τόσοι νεκροί, τόσοσ αγώνας, τόσα βάσανα, και πάλι από την αρχή... Όχι μη νομίσεις πως παραπονιέμαι. Έτσι κι' αλλιώς χαράξαμε το δρόμο μας, ποτέ δεν ήμασταν αντικείμενα κάποιας μοίρας, απλώς βρεθήκαμε στο κέντρο του τυφώνα σε μια στιγμή που η επανάσταση έγινε πολιτική, και μάλιστα σε παγκόσμια κλίμακα, σε μια στιγμή που η ιδεολογία, ο ρομαντισμός, ο ανθρωπισμός μας, μπαλασμάθηκαν από τις σκοπιμότητες του πολιτικού παιχνιδιού... Για πολλούς από μας η συμμετοχή αποτελούσε περισσότερο ατομική στάση ανθρώπινης αξιοπρέπειας παρά έκφραση των επαναστατικών μας οραματισμών... Δεν μας άφηναν καμιά άλλη επιλογή. Κολλημένοι στον τοίχο υπερασπιζαμε, με φοβερά υψηλό κόστος, απλώς την ανθρώπινη ουσία μας.(...)

Πόσες φορές έπαιξα με το θάνατο, όχι για παιχνίδι, γιατί τότε θα μπορούσα απλώς να κάνω ένα επικίνδυνο νούμερο στο τσίρκο, αλλά συνεπαρμένος από τους μύθους μου, από τα οράματά μου, από την αγάπη μου για τη ζωή, για τον άνθρωπο και τη λευτεριά του. Πόσες φορές τόλμησα, μετρήθηκα με φοβερούς μηχανισμούς, άλλοτε νικώντας, άλλοτε χάνοντας, αλλά πάντοτε νιώθοντας άνθρωπος και ποτέ αντικείμενο κάποιας μοίρας. (...)

Όταν ήμασταν ακόμα στα κελιά των μελλοθάνατων, στο Γεντί Κουλέ, εγώ με το Βαριά μένουμε στο τέταρτο κελί. (...) Κάθε βράδυ εκείνο το «γεια σας, αδέρφια» σουσφιγγε την καρδιά στη μέγγενη, και το πρωί στη θέση του συντρόφου σου έβλεπες ένα μπογαλάκι ρούχα. Τόσο έρημα, τόσο μόνα... Δεν υπάρχει πιο πικρή πιο αδυσώπητη μοναξιά απ' αυτόν το μικρό σωρό ρούχων και αντικειμένων του εκτελεσμένου μπροστά στην

¹ Μέγγενη : εργαλείο που χρησιμοποιείται για ξυλουργικές ή μεταλλουργικές εργασίες. Λειτουργεί σφίγγοντας χειροκίνητα ή αυτομάτως ένα αντικείμενο και συγκρατώντας το σε σταθερή θέση ανάμεσα στις δύο σιαγόνες του. Μεταφορικά : «πιάνω στη μέγγενη» =φέρνω κάποιον σε δύσκολη θέση από την οποία δεν μπορεί να ξεφύγει..., όργανο βασανιστηρίων με το οποίο σφίγγεται το κεφάλι. (Γ. Μπαμπινιώτης, Λεξικό της Νέας ελληνικής γλώσσας. Αθήνα (3) 2008.)

Οροι και προϋποθέσεις χρήσης επαναληπτικών θεμάτων

Όλα τα επαναληπτικά θέματα είναι αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία της ΟΕΦΕ, βάσει του νόμου 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το νόμο 100/1975) η οποία και μόνο θα καθορίζει ρητά και συγκεκριμένα κάθε φορά τον τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο της δημοσιοποίησής τους.

Απαγορεύεται και διώκεται ποινικά και αστικά η χρήση, η δημοσίευση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή απώδωση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου τους, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της ΟΕΦΕ. Κατ' εξαίρεση στο διαδίκτυο και στα λοιπά ΜΜΕ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί-αναρτηθεί το υλικό των Επαναληπτικών θεμάτων με τις λύσεις τους ΜΟΝΟ μετά την ανάρτησή τους από την ΟΕΦΕ στο επίσημο ιστολόγιό της, με σκοπό τη μελέτη, την ανάλυση ή την πραγματοποίηση διδασκαλίας από τον επισκέπτη, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δε θα αλλοιωθούν ούτε θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων του υλικού.

πόρτα της φυλακής. (...) Αυτή την εικόνα θα την κουβαλάω για πολλά χρόνια στους εφιάλτες μου. (...)

Το όραμά μας, συντροφάκο, έγινε απλή πολιτική σκοπιμότητα. Είμαστε πια εντός των τειχών. Δεν λυπάμαι που πεθαίνω. Για το μόνο πράγμα που λυπάμαι, είναι ότι πεθαίνω μετά το θάνατο του ονείρου. Ναι, γιατί έτσι ο θάνατος είναι άχρηστος, ίσον παράλογος. (...) Τους νεκρούς μας τους θυμόμαστε, βέβαια, δε λέω, αλλά σα νεκρούς, όχι σαν εκφραστές των μεγάλων οραμάτων, του ονείρου της ανθρωπότητας. Έτσι, και όταν τους θυμόμαστε, είναι σαν να τους σκοτώνουμε δυο φορές... Σε πίκρανα πολύ, ε;

(Τα κείμενα είναι αποσπάσματα από το βιβλίο του Χρόνη Μίσσιου, ... Καλά, εσύ σκοτώθηκες νωρίς. Γράμματα 1985, σ. 151-153,155,159,163,220-221.)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Όροι και προϋποθέσεις χρήσης επαναληπτικών θεμάτων

Όλα τα επαναληπτικά θέματα είναι αποκλειστικά πνευματική ιδιοκτησία της ΟΕΦΕ, βάσει του νόμου 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με το νόμο 100/1975) η οποία και μόνο θα καθορίζει ρητά και συγκεκριμένα κάθε φορά τον **τρόπο, τον χρόνο και τον τόπο** της δημοσίωσής τους.

Απαγορεύεται και διώκεται ποινικά και αστικά η χρήση, η δημοσίευση, η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου τους, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια της ΟΕΦΕ. Κατ' εξαίρεση στο διαδίκτυο και στα λοιπά ΜΜΕ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί-αναρτηθεί το υλικό των Επαναληπτικών θεμάτων με τις λύσεις τους ΜΟΝΟ μετά την ανάρτησή τους από την ΟΕΦΕ στο επίσημο ιστολόγιό της, με σκοπό τη μελέτη, την ανάλυση ή την πραγματοποίηση διδασκαλίας από τον επισκέπτη, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δε θα αλλοιωθούν ούτε θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων του υλικού.